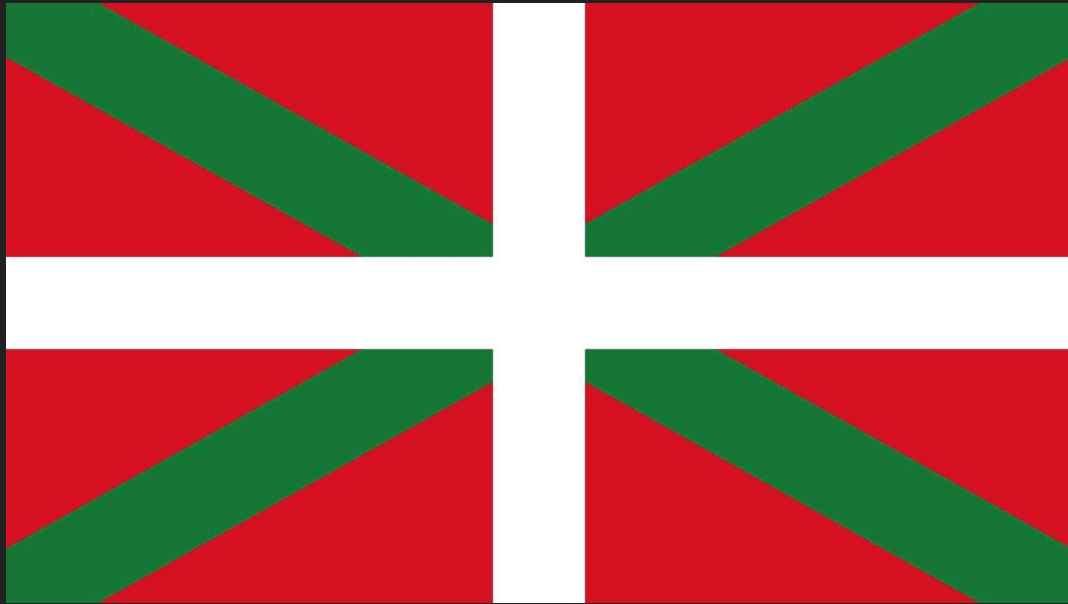

ZUBERERA

ZUBEROERA

Zuberoera: Zuberoan mintzatzen den euskalkiari esaten zaio zuberera. Zuberoa osoan, ipar-mendebaldeko herri gutxi batzuetan salbu (Domintxine, Lohitzüne,.), eta Biarnoko zenbait herrixkatan (Eskiula, Jerunze, etab.) hitz egiten da. Bizkaiera bezala, muturrekoa izaki, beste euskalkietatik bereizten duten ezaugarriak ditu.

EGILEAK: ANDONI ETA IRENE

EZAUGARRIAK

Ezaugarri ezberdin batzuk daude

- Sintaxikoak
- Fonologikoak
- Morfologiakoak
- Aditzezkoak

SINTAXIKOAK

-Artikulua euskalkietan baino gutxiago erabiltzen da Zuberoan

Adibidez: ‘Gue aítá záhar da’: Gure aita zaharra da

-NORI plurala: “-er”

Adibidez: “Laguner” (“lagunei”), “gizunér” (“gizonei”)

-Izen bereziak eta arruntak bereizten dira NONDIK eta NORA kasuetan

	NONDIK	NORA
IZEN BEREZIAK	<ul style="list-style-type: none"> • RIK: “Maulerik jin da” (“Maulerik etorri da”)	_RA: “Maulerá jun da” (“Maulerá joan da”)
IZEN ARRUNTAK	-TIK: “Menditik jin da” (“Menditik etorri da”)	-(A)LAT: “Mendi(a)lat jun da” (“Mendira joan da”)

MORFOLOGIKOAK

-“Arra” erabiltzen da beste euskakietan “Berriz” adieratzeko

Adibidez: “Arra égin” (“berriz egin”)

-”-Sa” atzizki femeninoa

Adibidez: “Ahalgüntsa” (“andre alarguna”)

-“Ot”/-xkót atzizki txikigarriek indar handi dute Zuberoan

Adibidez: “Plaxót” (“Plazatxoa”)

ADITZAK

-NOR-NORI-NORK saileko adizkietako adibideak:

- NOR-NORI-NORK saileko adizkietako adibideak: Zéitan (zitzaidan), 'zeiÓN' ('zitzaion)...

ZUBERERA	BATUA
DEIT	DIT
DEITADE	DIDATE
DEIÓT	DIOT
DEIKÛ	DIGU
DEIZÛT	DIZUT
DEIEGÛ	DIEGU
DEITZÓT	DIZKIOT

SINTAXIA

-Partizipioan -rik egitura zaharra gorde da Zuberoan: arrotzak dira “-ta-” eta “-a-”

Adibidez: “untsa bestitürik” (“ondo jantzita”)

-Denborazko perpausetan “baiko” egitura ere erabiltzen dute:

Adibidez: “Etxéa baiko...” (“Etxera heldu bezain arin...”)

-Euskal Herrian gehieneko ari izan-ekin batera (>iáuntsi) erabiltzen da

Adibidez: “Labuatzán iáuntsi dit eretrétala artíno” (“Nekazaritzan aritu naiz erretiratu arte”)

-Zuketa erabiltzen da

Adibidez: “Ebili nüzü kharriketán” (“Ibili naiz kaleetan”)

FONOLOGIKOAK

- “U” “Ü” egiteko joera Adibidez: “Ezagun”
- “O” “U” egiteko joera Zuberoan nabarmenagoa da Adibidez: “Nola” “Nula”
- “AU” diptongoa -Ai” bihurtzeko joera Adibidez: “Gauza” “Gáiza”
- “J” berezia da Adibidez: “Jakín” (“Dxákin”)
- Euskalki guztietan galtzen dira bokal arteko dardarkari bakunak Adibidez: (“Etxera” “Etxea”)
- Hasperena Adibidez: “Aipatu” (“Aiphátu”)
- azentu indartsuagoa dago, eta silaban ezartzen da: (“lagunaren”) “Lagunei”

ADIBIDEA: <https://www.youtube.com/watch?v=jlcXXxlas3Y>

MORFOSINTAXIAREN ADIBIDEA

Eperrak badituzu bere bi hegalak

bai eta **bürün** gainin kokarda **ejer** bat

zük ere **balinbazünü gaztetarsün ejer** bat

neskatilen gogatzeko bilo **holli pollit** bat.

SOCRATIVE

<https://b.socrative.com/teacher/#edit-quiz/28204327>